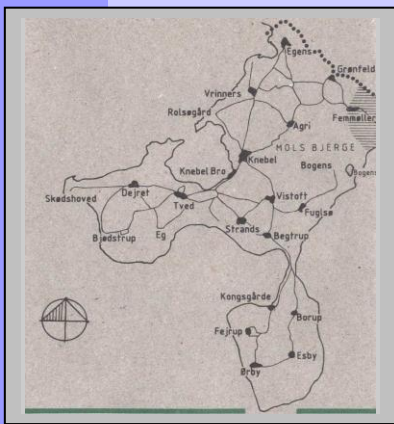

Beretning

Borgerforeningen Mols afholder ordinær generalforsamling på Restaurant Mols Bjerger den 6. feb. 2018

Bestyrelsen for Borgerforeningen Mols aflægger

Beretning 2017

Nytåret er for længst overstået. Tilbage i hamsterhjulet kan man forledes til at glemme dronningens opfordring til at være lidt unyttig. *"Prøv at gøre noget, der ikke er nødvendigt, noget der ikke er behov for, noget unyttigt! Jeg tror, det er vigtigt med oplevelser, der taler til vores sanser, noget, der befrugter vores fantasi, som nærer tanken, og som kan gøre vores verden større. Og hun konkluderer:*

"Det er slet ikke så unyttigt endda"

Så hvad er i grunden nyttigt eller unyttigt? Noget kan være nyttigt for den ene og unyttigt for den anden. Det kan da osse godt være, at vi måske indimellem glemmer at spørge os selv, hvad der er vigtigst i livet.

Vores hverdag er fuld af krav, der skal mødes. Og der er valg, der skal træffes. Men hvis der intet fællesskab er, og kun individer, hvad betyder det så for evnen til at mærke andre. I byerne bor man tæt op og ned ad hinanden, stuvet sammen i opgange. Dør ved dør. Væg til væg. Aldrig har så mange boet sammen i storbyer, og aldrig har naboskabet føltes så fjernt. Naboerne er blevet ansigtsløse forbipasserende og fællesskabet er flyttet ind på sociale medier, hvor netop det sociale savner elementer af nærvær, kropssprog og øjenkontakt. Ja, vi er nået så vidt væk fra os selv og hinanden, at det er nødvendigt at nedsætte en kommission, hvis overvejelser skal danne grundlag for en politisk debat om den omstridte frihed til at ytre sig – eller lade være. Vi giver endog udenlandske forskere bøder for at gøre offentlige myndigheder og parlamentet klogere.

Set gennem de briller er det en fornøjelse at komme rundt i landet og fortælle om alternativet på Mols og Helgenæs, som jo gennem Projekt Mols i Udvikling er så landskendt, at vi op mod en snes gange har været inviteret med i større eller mindre forsamlings forskellige steder i landet fra Tønder i syd til Salling i nord, på Samsø og Sjælland for at dele vore erfaringer og resultater med andre, der også indser det rigtige i at være fælles om flere ting, drage nytte af hinandens styrker og kompetencer og sammen løfte det fælles område op i en attraktiv bosætningsklasse med tid til samvær og samtale. Samtalen er demokratiets hjørneste.

Dronningen opfordrede til også at gøre unyttige ting.

Måske det vigtigste, der er sket for Mols og Helgenæs i længere tid

Der er lavet et fortov på Knebel Bygade og nye vejbelægninger.

Elevtallet oversteg prognosen på Molsskolens indskrivningsdag.

Aldrig har der været så meget fokus på Mols og Helgenæs som i dette år.

Projekt Mols i Udvikling

Mens det politiske nærdemokrati rundt omkring i landet sygner lidt hen med stor afstand mellem borger og byråd, så spirer det folkelige demokrati frem - ikke mindst her i Syddjurs, og måske især her hos os på Mols og Helgenæs. I mange landsbysammenhænge vokser antallet af ildsjæle, der vil deres lokalsamfund under devisen: "Her vil vi leve og ikke blot bo". Heldigvis er kommunalpolitikere ved at få øje på de aktive landsbysamfund, og der holdes mange møder om det gode liv rundt omkring i Danmark, hvor vi som sagt bliver bedt om at deltage med vore erfaringer. Det skyldes ikke mindst, at Projekt Mols i Udvikling er vokset til en stærk selvstændig

Besøget fra EU

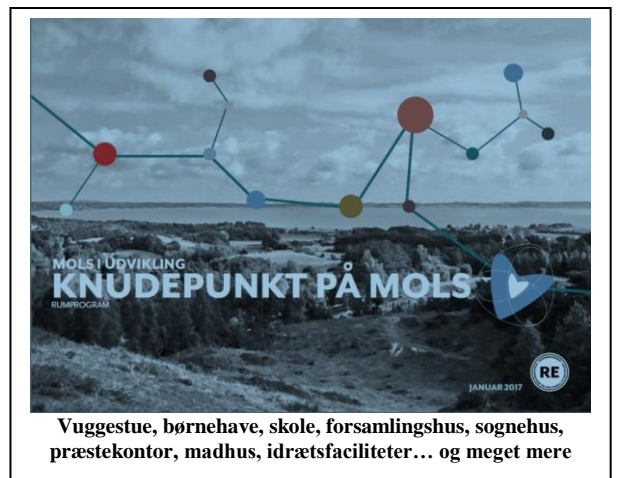
projektorganisation forankret i Distriktsrådet med mange projektgrupper, stort initiativ og virkelyst, baseret på borgernes behov og lyst til at deltage i udvikling og organisering af samarbejdet mellem borgere, institutioner, erhverv og foreninger på Mols og Helgenæs, så området bliver attraktivt at bo i, besøge og flytte til. Vi tror på, at et aktivt lokalsamfund består af glade borgere med en velfungerende hverdag og et godt fritidsliv. Det vil andre landsbyklynger, Roskilde Universitetscenter, Tv2 og [pressen](#) gerne høre lidt mere om. Desuden har vi haft foretræde for erhvervsministeriets landsbyudvalg. Dertil besøg af EU's regionsudvalgsformand, Markku Markkula, og MiU fik tildelt 2. pladsen i Erhvervsministerens landdistriktspris og er nu af LAG-Djursland og Syddjurs kommune indstillet til RegionMidts

Landsbypris 2018. Gennem Projekt "Gentænk Landsbyen" under Kulturby Aarhus 2017 fik vi tildelt midler, som blandt andet finansierede Bosætningsdagen i foråret 2017. Eftersom værtskabet for kulturbyprojektet næste år overgår til Holland, blev vores engagement i Gentænk Landsbyprojektet udvidet med værtskabet for en gruppe hollændere, som ønskede at høre mere om forholdene her i almindelighed og Projekt MiU i særdeleshed. Herigennem er kendskabet til Mols og Helgenæs vokset en kende til gavn for den fortsatte udvikling og bosætning. Vist synes vi selv, her er dejligt, men hvad er der ved at være konge af Sverige, hvis ingen ved det?

Knudepunktet

I øjeblikket er der stor aktivitet omkring etableringen af det nye samlingssted "Knudepunktet," som forventes at stå færdigt i 2020. "Knudepunktet" er kun en arbejdstitel. Det er tanken, at der afholdes navnekonkurrence senere. Projektet kommer formentlig til at koste små 40 mio. kr.

"Knudepunktet" skal skabe rammerne for aktiviteter, der understøtter det gode liv på Mols og Helgenæs på tværs af aldre, køn og interesser, og målet med "Knudepunktet" er liv i huset fra tidlig morgen til sent aften. Der er tale om et fint og konstruktivt samarbejde mellem Syddjurs kommune, IF Mols, Borgerforeningen, Menighedsrådene, Børnehaven, Dagplejen, Molsskolen og Molshallen. Projektet følges og støttes af Real Dania, DGI, Lokale- og Anlægsfonden, som sammen med Tved Sparekassefond og den lokale indsamling er med til at finansiere det store projekt. Den igangsatte crowdfunding har stigende tilslutning og skal ses som udtryk for den lokale opbakning til projektet, der fremhæves som vigtig for at opnå vægtige bidrag fra de store involverede fonde.

Byens bil

Sidste år ved denne tid indgik Borgerforeningen aftale om etablering af Byens Bil. Borgerforeningen garanterede startkapitalen og fik bilen placeret på busholdepladsen ved Molsskolen, med nøglen placeret i en boks med kodeadgang på væggen uden for venteværelset. Det skete på forsøgsbasis, men interessen for at booke bilen oversteg alle forventninger. Allerede efter et par måneder var bilen booket med få ledige dage hver måned, med stigende tendens i årets løb og toppede således i december med en booking på 90%. På samme måde er det gået med salget af reklamer på bilen. Flere virksomheder har støttet projektet via logoer placeret på bilen, der kommer en del rundt – især på Djursland, men også i Randers og Aarhus, ja, sågar i København. Bilen er led i bestræbelserne på at fremme bosætning. Et af de argumenter, som høres, når man snakker bosætning på Mols og Helgenæs, er ofte, at så

April 2017						
Man	Tir	Ons	Tor	Fre	Lør	Søn
27	28	29	30	31	1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

bliver vi jo nødt til at have 2 biler. I Borgerforeningen tænker vi derfor, at delebilen kan erstatte anskaffelsen af bil nr. 2. Aktuelt er det endog på tale at få endnu en byens bil hertil.

Mols og Helgenæs i digital superklasse

Dog, det bedste, der sådan rent lavpraktisk er vederfaret os, er uden tvivl, at det er lykkedes at skaffe bredbånd til stort set hele Mols og Helgenæs her 2017. Det moderne Danmark kræver digitale borgere. Både virksomheder og borgere har længe haft en digital postkasse. Faktisk er der ikke meget i vores daglige erhvervsmæssige, uddannelsesmæssige og private omgang med hinanden og færdene, som ikke er digital. Ingen virksomhed kan i dag klare sig uden sikre og stabile mobil- og bredbåndsforhold. Og vores sociale samvær er i tiltagende grad flyttet ud i cyberspace. Det var bare med at komme ud af starthullerne, hvis hele området ikke skulle forblive et digitalt uland.

På generalforsamlingen sidste år præsenterede vi - sammen med Fibia et stort projekt med tilbud om bredbånd til alle. Et tilbud om at løfte Mols og Helgenæs op i den digitale superklasse for et minimum af udgifter. En tilslutningsprocent på 40 i et delområde var nok, men et samlet gennemsnit på 40% for alle 29 områder ville udløse igangsætning i alle 29 områder uanset kritisk masse i enkeltområder. Et område med stærk opbakning kunne således være med til at løfte et område med ringere tilslutning.

Derfor satte [Borgerforeningen](#) med et par ildsjæle særligt på Helgenæs umådelig mange kræfter ind for at opnå den kritiske masse og skaffe den nødvendige tilslutning.

Med annoncering i presse, to offentlige møder i Strands og Tved forsamlingshuse, opfordring på samtlige hjemmesider, Facebook, via alle de mailadresser, der kunne støves frem, med kontakt til og hjælp fra udlejningsbureauer, vandværker og grundejerforeninger, og med roll-ups og flyere i butikker og i vildt mange sommerhuspostkasser, med placering af flere 100 flag med opråbet ”Jeg har fibernet.. Har du?” ved indfaldsveje til sommerhusområder, nåede vi næsten målet. Med udsættelse af fristen for tilmelding i en måned og ihærdig indsats fra Syddjurs kommune lykkedes det at få igangsat Danmarkshistoriens største fiberudrulning til dato.

11 af de 29 områder – heraf de 10 på Mols og Helgenæs - opnåede over 40% og dermed tilstrækkelig tilslutning. Mange områder uden for Mølsskolens skoledistrikt kan takke Mols og Helgenæs for hjælpen til opgraderingen. Det var bare godt gået og nok aldrig sket uden Borgerforeningens enorme indsats. Fibernet er forudsætning for bosætning og erhvervslokalisering, samt hjemmearbejdspladser, telemedicin, sommerhusudlejning o.m.m. Desværre er der fortsat enkelte områder uden tilslutning, men bestyrelsen vil fortsat have fokus på løsningsmuligheder.

Lokalarkivet er flyttet

Den 1. april kunne Molsarkivet flytte ind i det nyrenoverede hus på Knebel Bygade 31. Arkivet har nu fået de mest optimale rammer og et fremtidssikret arkiv, så de frivillige ikke skal gå og tænke mere på at flytte. Det er utrolig dejligt, at denne ro er blevet arkivet til del.

Der arbejdes stadig stille og roligt på at få alt på plads, få hængt billeder op, og ikke mindst en tiltrængt sortering af gamle materialer. Så sent som lige før nytår, blev der etableret P-pladser ved huset. Arkivet er og har endog været funktionsdygtigt selv under flytteprocessen. En skare af frivillige med ægtefæller flyttede og opsatte arkivet på en weekend imellem 2 åbningsaftner.

Der er i årets løb modtaget økonomisk støtte fra Borgerforeningen til ny gulvbelægning og fra Tved Sparekasse fond til forbedringer og nyanskaffelser. Arkivet modtager stadig arkivalier, og der køres stadig på med registrering af billeder. Således har arkivet på nuværende tidspunkt tæt op mod 2300 registrerede billeder.

Molsarkivet kan til november fejre sit 50 års jubilæum. Mon ikke jubilæet kunne fejres på arkivernes dag. Igen i år skal der lyde en stor tak til alle, der bidrager med frivillige timer.

Område	Mulige	Tilmeldt 24.4	
Begtrup Vig	605	161	26,6%
Boeslum	415	108	26,0%
Bogens	98	66	67,3%
Borup	42	20	47,6%
Dråby Holme	238	76	31,9%
Dragsmur	155	65	41,9%
Esby	232	116	50,0%
Femmøller	230	46	20,0%
Fuglsø	174	71	40,8%
Fuglsø Syd	127	66	52,0%
Fuglsø Sydvest	133	7	5,3%
Handrup	1318	212	16,1%
Hyllested Skovg.	44	19	43,2%
Knebelbro	135	9	6,7%
Kongsgårde	188	74	39,4%
Krakær	372	103	27,7%
Låddenbjerg	358	103	28,8%
Lyngsbæk	330	60	18,2%
Øer Nord	350	72	20,6%
Øer Syd	311	70	22,5%
Øksenmølle	940	180	19,1%
Ørby	309	175	56,6%
Røjen	384	171	44,5%
Skødshoved	327	95	29,1%
Stødov	336	157	46,7%
Strandkær	32	5	15,6%
Strandkær Syd	57	24	42,1%
Strands	63	19	30,2%
Tved	312	50	16,0%
	8615	2400	27,9%

Mange områder kan takke Mols og Helgenæs for den digitale opgradering

Lokalarkivets nuværende adresse på Knebel Bygade

Infrastruktur

Borgerforeningen har længe arbejdet for at få cykelstien på Vestre Molsvej færdiggjort på stykket Vrinnerens Egens Havhuse, og opfordret Syddjurs til at søge tilskud fra statens genetablerede stipulje. Vejdirektoratet modtog 194 ansøgninger. Herunder fra Syddjurs kommune, og nu har [Direktoratet](#) udmøntet 2.7 mio. kr. til netop den vej i Syddjurs kommune. Hvis Syddjurs ikke vælger at sige ja tak til stipuljen, skal pengene returneres til staten. Det sker nok næppe. Så nu er stien på vej, idet byrådet vedtog at gennemføre projektet på sit første møde i januar.

Det skal også bemærkes, at politikernes løfte om etablering af fortove i Knebel langt om længe er indfriet. Gadebelysningen er moderniseret, vejbelægninger fornyet og fartbegrænsende foranstaltninger er etableret flere steder. Hørtes nogen sige valgår? Så skam få den, der taler ilde derom. Det var i hvert fald ikke på grund af kommunevalget, at byrådet den 29. marts 2017 besluttede at ophæve beslutningen om at nedklassificere kommunale veje til private fælles veje. Modstanden var så stor, at der til Distriktrådets møde herom i festsalen på Molsskolen endog mødte frustrerede repræsentanter helt fra Hornslet by.

Vælgermødet et tilløbsstykke

Trods en vigtig fodboldlandskamp i tv var molboer og helboer tropet talrigt op i festsalen på Molsskolen, hvor Borgerforeningen tirsdag aften før valget havde inviteret til valgmøde med deltagelse af 18 ud af 20 inviterede politikere. Efter en kort præsentation af politikerne bag de mange valgplakater gik første spørgsmål til panelet på, hvad der skal ske med de 10 folkeskoler, der findes i kommunen. Man risikerer at overse helt afgørende faktorer, hvis man betragter skoleområdet med snævre skoleøkonomiske briller, frem for at vurdere kvaliteten og den rolle, den enkelte skole spiller – ikke kun for faglighed og trivsel på skolen, men også for udviklingen i de små lokalsamfund og overordnet for kommunens mulighed for at tiltrække børnefamilier og virksomheder til kommunen. Det førte til en diskussion af den fordelingsmodel på folkeskoleområdet, som 22 af 27 medlemmer i byrådet vedtog i marts 2016, og som blev sat i gang, da skoleåret 2016/17 begyndte. Fra de fleste politikere forlød det, at det er på tide at give ro til folkeskolerne, og det blev klart afvist, at skolestrukturen kommer på programmet de næste fire år. Det er naturligvis en stor glæde, at Molsskolen klarer sig fint på samtlige målbare parametre.

Inden pausen nåede snakken også kort forbi miljøområdet. I pausen blev de fremmødte på glimrende vis underholdt af et veloplagt revyhold med et par politiske indslag.

Anden halvdel af programmet kom til at stå i sundhedsvæsnets tegn. Mere bestemt akutberedskabet i kommunen. Blandt publikum udtrykte flere utilfredshed med akutberedskabet på Mols og Helgenæs. Det synes nu ikke at udmønte sig i valgresultatet. Igen i år fik kandidater fra Horsens og Viborg flere stemmer end de lokale kandidater, der kunne formidle den udtrykte utilfredshed. Djursland er fortsat kun repræsenteret i regionsrådet af Niels Erik Iversen (S), hvis fokus i udpræget grad er Grenaa.

Det er jo bemærkelsesværdigt, at kun to kommuner i RegionMidt - herunder Syddjurs - er uden repræsentation i regionsrådet, og det er tilfældigvis de samme 2 kommuner med den [længste responstid](#) i akutberedskabet.

Med forårets oplysninger om, at en såkaldt forkantsdisponering af ambulance på Mols og Helgenæs ville koste mellem 6,5 og 7 mio. kr. årligt, er det overraskende, at der nu kan forkantsdisponeres i [Ryomgård](#) for et [væsentligt mindre](#) beløb, og hvor responstiden er kortere end på Mols og Helgenæs. Og hvorfor så lige Ryomgård, når alle faciliteter er til rådighed i Kolind? Det var lidt overraskende, selv for det lokale regionsrådsmedlem i Grenaa, der – trods sin egen deltagelse i budgetforliget - først måtte konsultere sin partifælle, regionsrådsformand Anders Kühnau, for at få bekræftet, at Ryomgård i budgetforliget er udset til at skulle have en fremskudt ambulanceplacering. Borgerforeningens bestyrelse er ikke vildt imponeret! Vi må være glade for, at vi har hele 3 hold frivillige 112-hjælpere. Hvis regionsrådet mener, at det niveau er tilfredsstillende på Mols og Helgenæs, må der være et stort spare-potentiale ved at indføre lignende ordninger flere steder for nu ikke at sige overalt i Regionen.

Grundlovsdag

Undertiden kan grundlovsdag falde sammen med 2. pinsedag. Det skete i 2017. Borgerforeningen og Menighedsrådet blev derfor enige om at slå de to traditionelle arrangementer i præstegårdshaven og ved Rolsø Kapel sammen til et grundlovsmøde i Knebel med tidligere biskop over Ribe Stift, Elisabeth Dons Christensen, som årets grundlovstaler. Den musikalske afdeling blev lagt i hænderne på Ebeltoft harmonikaklub. Tilslutningen var så stor, at de

130 fortrykte sangblade ikke rakte, og der måtte i hast skaffes flere kager til kaffen. Det blev alligevel en dejlig eftermiddag, hvor en veloplagt biskop talte for Luther Øren i dejligt solskinsvejr lige til kaffen var drukket, hvorefter skyerne revnede.

120 til bosætningskampagne

Bosætningsgruppen under MiU havde søndag den 23. april 2017 fin tilslutning. Omkring 120 personer mødte frem til brunch og orientering i Molshallen, og der var flere potentielle tilflyttere med på de 2 rundvisninger og de efterfølgende husfremvisninger hos ejendomsmæglerne. Bosætningsgruppen havde lagt et stort og grundigt arbejde i forberedelserne og afviklingen af kampagnen.

Der blev fortalt lidt om, hvorfor Mols og Helgenæs er et godt sted at bo. Man kunne møde lokale beboere – tilflyttere såvel som indfødte, der fortalte om dagligdagen på Mols og Helgenæs. Foreningslivet var til stede for at præsentere tilbud om fritidsaktiviteter for alle aldre. Der var besøg af både ældre, som sonderede interessen for bosætning på vegne af børn i København, og yngre med børn på armen, som var interesserede i skole og børnehave. Udvikling kan ikke ses på de retrospektive tal på nuværende tidspunkt, men de nyeste tal fra vuggestue/børnehave/skole viser en stigning fra 58 børn i vuggestue og børnehave i 2016 til 86 i 2017. For Molsskolen er tallene for 2016/17 en samlet tilgang af børn på otte. For skoleåret 2015/16 var tilgangen nul. Skoledistriktet oplever pt. en markant søgning af familier, der flytter til området fra København og Aarhus, samt fra andre steder i Østjylland. Vi arrangerede i september velkomstbrunch for de folk, der var flyttet til området i det forgangne år. Og adspurg, hvorfor de flyttede hertil svarede - det gode liv, natur, overkommelige huspriser, god infrastruktur (også digital), god skole og institutioner og et område, der virker som om, at her sker noget og man vil hinanden.

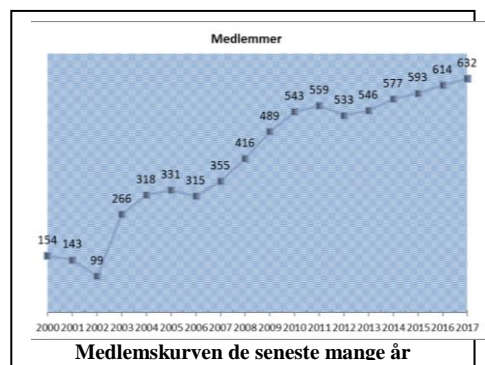
Lad os sørge for at alle tilflytterne føler sig velkomne. Hermed en opfordring til at tage hånd om vores nye naboer og få dem godt integreret.

Det blev atter fastslået, at et attraktivt lokalsamfund er et samfund bestående af glade borgere, med en velfungerende hverdag og et godt fritidsliv!

Atter en medlemsrekord

Medlemstallet runder med udgangen af året 632. Så mange medlemmer har Borgerforeningen aldrig haft nogensinde. Selvom der er flere dødsfald i medlemskredsen, er der således alligevel flere, som indmelder sig. Det skal da heller ikke skjules, at flere sommerhusejere har fundet anledning til at indmelde sig i Borgerforeningen – ikke mindst efter bredbåndskampagnen. Det falder åbenbart også i god jord, at bestyrelsen har lavet en velkomsthilsen, som uddeles gennem ambassadørerne, når nye borgere flytter hertil - med tilbud om et års gratis medlemskab. Alle medlemmer kan følge bestyrelsens arbejde via hjemmesiden, hvor bl.a. mødereferater, nyheder, guider, videoer, pressemeddelelser, protokoller, regnskaber og årsberetninger er tilgængelige.

Afsluttende bemærkninger

Ved sommerfesten i Knebel 6.-9. juli arrangerede en flok strikkedamer en **happening** ved **vandkunsten**. Det medførte en del debat og forårsagede flere henvendelser til foreningen. Men efter en uges tid fremstod vandkunsten atter i sin vante form uden bestyrelsens mellemkomst. Ved samme sommerfest blev **Hans Erik Mikkelsen** hædret med **Ole Laursenprisen 2017**. **Vistoft Mølle** har igen fået sine vinger efter renovering gennem længere tid. Distriktsrådet bakker op om at få **daglig sejlads** fra Ebeltoft, og der er god grund til at glæde sig over **lufthavnens** fremgang med mange nye tilbud på hylderne. Foreningen vedligeholder **Molbostøtten**, **Vandkunsten** og sørger for **julehygge** på torvet og støtter flere ansøgninger om penge-hjælp. Årets samlede **tilskud** på 42.156 kr. fordeler sig på Hospice Djursland, Helgenæs Forsamlingshus, Molsarkivet, Helgenæs Stadsteater, Grundejerforeningen Knebel Vig og Mols i Udvikling. Bestyrelsen har endvidere deltaget i konferencer og informationsmøder, som har relevans for foreningens arbejde eller områdets interesser. Herunder arbejdes der fortsat på at få bygget flere lejeboliger i Knebel og få de værste øjebæer fjernet.

Afslutningsvis skal der lyde en varm tak til vore mange ambassadører, som vi havde møde med i januar, 112-hjælperkorpset, beredskabets mandskab og andre samarbejdspartnere, herunder Molsskolen, Molshallen, Lokalarkivet, Forvaltning og Byråd samt Menighedsrådene og Mols i Udvikling for et frugtbart samarbejde og god behandling. Og til allersidst skal der lyde en stor tak for samarbejdet i bestyrelsen, som har haft et forrygende år.

Hermed overgives beretningen til generalforsamlingens debat og videre behandling.

